

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

597. An concordata tanquam favorabilia benignè sint interpretanda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

in illorum mensibus vacantibus licet & liberè poterunt, decernens irritum & inane si secus; ac de-
nique n. 32. ait, quòd dum nihilominus adhuc ori-
rentur superioribus annis diversæ lites ratione men-
sium Apostolicorum, Paulus V. speciali rescripto
Concordatorum in duobus solum mensibus alter-
nis annis, nempe in Januario & Novembri, & al-
tero anno in Novembri tantum.

4. Respondeo quartò: quidquid sit de potestate & facto Pontificis hac in parte, Pontificem ob dictam rationem, quia nimirum hæc Concordata vim pacti & contractus habent, & quia ut *Lott. paulo* post citandus, processerunt ob utilitatem publicam, ad vitanda nimirum scandala, nunquam censi velle concordatis his, suæque permissioui derogare per quantumcunque, etiam generales & amplas clausulas, nisi specialem & expressam concordatorum horum, ac iuxta causam mentionem faceret. *Engels loc. cit. Lott. l. 2. q. 28. nu. 69. citans Puteum decis. 45. n. 11. l. 1. in novis. & Rotam decis. 840. l. 3. p. 3. diversis. restringit tamen id Lott. ad Ecclesias comprehensivè contentas sub his concordatis, intrareque ait n. 67. tunc reservationem respectu Ecclesiarum comprehensarum solum sub his extensivè; cum in his cesset ratio contractus, & subintret simplex jus privilegii seu indulti, cui satis censetur derogatum per clausulas generales. Sic Gregor. XIII. quâdam constitutione suâ de Anno 1572. 6. Junii Romæ publicatâ declaravit, se sub quorumcunque verborum forma rescripti fuerit, concordata laderè nolle, teste *Simonet. de reserv. q. 99. n. 28. ita refert Chok. ad reg. 8. gl. 11. n. 23. sic etiam Paul. V. revocasse derogationem quandam factam concordatorum German. per Clem. VIII. refert ibid. Chok. num. 24. Quòd si proinde imperretur gratia seu rescriptum pontificium adversus hæc concordata, v. g. contra alternativam concessam in concordatis sine dicta mentione, etsi de cetero clausula generalis: non obstantibus privilegiis, facultatibus & indultis &c. addit, rescriptum hoc subreptitium & invalidum censi debet. *Engels loc. cit. Zip. in resp. Can. responso l. n. 9. Quòd ipsum negare videretur Chok. ad reg. 8. gl. 11. n. 20. dum ait: certum est, si Papa in gratia apponeret clausulam: non obstantibus privilegiis, facultatibus &c. per hujusmodi clausulam derogaret alternativæ concessæ in concordatis, ut resolvit Rota in Zamorensi Canon. apud Mohed. decis. 1. de concess. præb.***

Quæstio 596. An concordata hæc sint realia, an personalia?

1. Respondeo, esse realia, *Zip. in consult. can. l. 3. consult. 6. num. 2. & seq. statuta siquidem realia dicuntur illa, quæ res ipsas dirigunt, quæque rei ipsi, rerum dominis, seu modis eas administrandi, qualitatem certam imprimunt; personalia verò, quæ personas duntaxat afficiunt seu dirigunt, quæque qualitatem ipsi personæ imprimunt, ita ut quoties de jure aut libertate personæ, aut facultate ad actus personales quaeritur, respondendum sit secundum conditionem personæ, quam induit in loco domicilii: si verò de jure, servitute, aut libertate rerum seu facultate ad actus rem spectantes exercendos agitur, ad legis situs respicere oporteat. *Zip. l. cit. n. 2. ex Burgundo tr. 1. de consuet. Flandria. n. 1. & 9. Jam verò in concordatis his nihil de jure, conditione, libertate, & servitute personarum Collatorum transigitur, nec aliter eorum fit mentio,**

quàm quatenus collatio sine illis ut instrumentis expediri nequit: sed totus tenor Concordatorum in ipsa beneficiis conceptus, & quasi in rem scriptus, tota etiam ratio Concordatorum consistit in jure, servitute, libertate, reservatione; distinctione rerum, nempe beneficiorum, quæ vacant, & mensium, quibus vacant: Causa denique concordatorum realis est, utpote his verbis contenta: *pro ipsius Ecclesia unione, pace, tranquillitate inter nationem Germanicam & Ecclesiam perpetuò solidandis; dum interim in reg. 8. Cancell. causa, quæ ea nicitur, sit favor personarum, quibus alternativa conceditur, nulli loco adstrictus. Proinde in his concordatis locum habere debet, quòd in genere docet *Garc. p. 5. c. 1. n. 28. cum pluribus ab eo citatis; item Card. de Luc. de benef. d. 27. n. 19. id fuscè probans, & fundamenta contrariæ sententiæ resolvens, citansque pro se *Rebuff. in pr. tit. forma Vicariatus. num. 108. Barb. in Clem. unione. de supp. neg. pralat. num. 12. Tond. de benef. q. 169. p. 3. n. 17. Tiraq. &c. quòd nimirum in materia collationis attenditur locus, ubi situm est beneficium, & non locus, ubi degit persona, ad quam spectat provisio. Sic suppletur negligentia Collatoris non ab ipsius personæ Collatoris Superiore, sed beneficii. *Gl. in Clem. unione. de supp. negl. v. locorum. & v. sua. Sic ratione beneficii forum legesque; illius possessor nanciscitur. c. fin. de foro compet. Sic Episcopi diversarum Dicesium ab eò Archi-Episcopo judicantur, sub quo est locus rei litigiosæ &c. *Zip. loc. cit. num. 4.*****

2. Sic igitur in particulari, si collatio beneficiorum existentium in Gallia pertineat ad Collatores Germanos, secundum concordata, non Germanica, sed Gallica erunt providenda; adeòque quòd ad illa beneficia non dabuntur reservationes papales pro alternis. Econtra, si beneficia sita in Germania spectent ad Collatores Gallos, hi ea providere tenentur secundum concordata Germaniæ; cum credendum sit, non aliter cum Gallis, quàm Germanis transactum esse, sed pactum ab utrisque pro beneficiis in eorum dominatu fitis. *Zip. loc. cit. n. 5. & seq. Sic quoque attenditur situatio locorum beneficii in Regno, v. g. in Gallia vel Germania per concordata, & non datur extensio ad loca beneficii existentia extra illud, quamvis loca ista existentia extra Regnum, v. g. Germaniam in spiritualibus subiciantur Ecclesiis existentibus in Regno, v. g. in Germania. *Card. de Luc. loc. cit. n. 16.**

Quæstio 597. Num concordata tanquam favorabilia sint benigne interpretanda?

Respondeo affirmativè; eò quòd prodierint in gratiam pacis & unionis Ecclesiæ. *Card. de Luc. de benef. d. 27. n. 4. sic quoque favorabilia esse ac plenissimè interpretanda Concordata Germaniæ in favorem Ordinariorum, cum reducant ad jus commune, stante maximè alternativâ mensium, tradit *Chok. ad reg. 8. gl. 11. ex quo tamen non sequitur, quòd concordata Galliæ comprehendere debeant beneficia tam existentia in Gallia, quàm extra illam; similiter concordata Germaniæ tam existentia intra quàm extra illam, quasi quòd non ipsorum beneficiorum localitas, quàm ipsorum collatorum status & locus attendi debeat. *Card. de Luca***

loc. cit.

* *

Quæstio

Quaestio 398. Quanam beneficia reserventur Papa in concordatis Germania?

1. **R**espondeo: reservantur primò beneficia omnia, quæ reservantur Sedi Apostolicæ per *Extrav. Execrabilis*, de qua supra, eique nulla in concordatis Germaniæ adjecta est modificatio. Pirh. *ad tit. de prob. n. 357.*

2. Secundò: quæ reservata sunt per *Extrav. ad regimen*, quæ etiam verbotenus ipsis concordatis inseritur. Adjiuntur tamen eidem *Extrav.* modificationes seu limitationes sequentes: prima, quòd beneficia per munus consecrationis suspensionem vacantia, quæ reservantur in dicta *Extrav.* non reserventur in Concordatis. Pirh. *loc. cit.* Secunda quòd in concordatis reserventur non nisi ea Officialium Sedis Apostolicæ beneficia, quæ ipsi, dum actu officiales sunt, & moriuntur, habent; cum tamen per dictam *Extrav.* reserventur indistinctè omnia eorum beneficia, etiam ab iis obrepta ante adeptum & post dimissum officium. Pirh. *loc. cit.* Tertia quòd in *cit. Extrav.* absolute ponantur Commensales, & quilibet alii Capellani Papæ: in Concordatis verò ponantur officiales quidam certo numero, nimirum Vicecancellarius, Camerarii, 7. Notarii, Auditor Literarum contradictarum, Auditores causarum Apostolici palatii, 24. poenitentiarum Eiusdem Sedis, 25. Abbreviatores, nec non veri Commensales Papæ, & alii 25. Capellani eiusdem Sedis in Epitaphio, hoc est syllabo seu albo Curialium descripti. Quarta quòd in Concordatis reserventur Papæ quæcunque beneficia auctoritate literarum Apostolicarum immediate collata, & impòsterum conferenda, præterquam si virtute expectativæ assecutio fiat; in *Extrav.* autem ad regimen, non habeatur vox illa immediate, neque sequens illa exceptio, quæ in Concordatis forte ideo adjecta, ne Collatores ordinarii nimium gravarentur, si nequirent beneficia vacantia per pacificam assecutionem alterius beneficii incompatibilis vi gratiæ expectativæ alicui collati, aliis liberè conferre. Pirh. *loc. cit.*

3. Sic itaque in specie vi concordatorum reservata manent Papæ Episcopatus, prælaturæ vacantes in Curia per obitum Episcopi prælati & c. sive is secularis, sive regularis sit, & non est locus electioni. Pirh. *loc. cit. num. 359.* Item locus electioni non est, sed reservantur liberæ dispositioni Papæ Episcopatus, prælaturæ seculares & regulares vacantia per obitum illius, qui factus Cardinalis ea possidet, ubicunque is moriatur. Pirh. *loc. cit.* Item Ecclesiæ Cathedrales, Monasteria, dignitates & beneficia omnia vacantia per depositionem, privationem vel translationem factam auctoritate apostolicâ. Item dignitates & beneficia omnia, ad quæ quis electus vel postularus est, dum postulatio repulsa, vel electio cassata aut renunciata ab electo, admissâque per Sedem Apostolicam. Pirh. *loc. cit.* Item dignitates beneficiaque, quæ promoti ad Episcopatum, Monasteriorumve regimen obtinent tempore promotionis factæ per Papam. Denique beneficia omnia vacantia per alterius incompatibilis assecutionem factam auctoritate apostolicâ; hæc enim omnia reservantur per *cit. Extrav. ad regimen*, nec cadunt sub dictis limitationibus. Sed & huc spectare, & non esse locum electioni vi Concordatorum, sed manere reservatum Papæ Episcopatum Germaniæ vacantem per resignationem liberam acceptatam à Papa, tradit & probat Pirh. *num. 360.*

4. Tertio semper, seu pro omnibus mensibus reservata manent dignitates majores post pontificales in Cathedralibus, & principales in Collegiatis, de quibus *Reg. 3. Cancell.* reservarique has ipsas dignitates, non obstantibus concordatis Germaniæ, etiam si ante diem promotionis vel assumptionis ad Episcopatum dimittantur vel resignentur in manus Ordinarii vi *regule vigesimæ quartæ*, utpote comprehendens etiam beneficia Germaniæ, tradit Chok. *ad reg. 8. gl. 11. nu. 30.* citans pro hoc Cassad. & Creic. Branden. in *Concord. Germ. not. 111.* qui id decimum refert in una Paderbornensi *Præpositura. 9. Martij. & 30. Majj. 1588.*

5. Quarto reservata manent beneficia quæcunque vacantia in mensibus Januario, Martio, Maio, Julio, Septemb, Novemb. de quibus *reg. 8. Cancell.* adeoque non est, quod Capitula contendant ad se in quovis mense spectare dignitatem inferiorum electivarum (ut sunt scholasteria & similes) quocunque demum nomine veniant, dispositionem; cum negari nequeat, quin ceteræ dignitates omnes & beneficia, etiam electiva, post majores in Cathedralibus, & principales in collegiatis comprehendantur sub alternativa concordatorum reservatione. Nicolart. in *pr. benef. ex concord. Germ. tit. 1. dub. 1. num. 15. & seq. Brand. ad ead. Concord. q. 7.* Quin & beneficia, in quorum fundatione expressè reservata collatio Ordinarii, in quocunque mense vacent, nihilominus comprehendi sub alternativa etiam Concordatorum Germ. ut & *reg. Cancellaria* præteritum si sint jurispat. Ecclesiastici, ita ut, si vacent in mense Apostolico, conferri nequeant ab Ordinario, non obstante dictâ fundatione, tenet Nicolart. *loc. cit. dub. 4. §. 5.* citans pro hoc Paris. *de resig. l. 7. q. 14. nu. 3.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 5. num. 42.* Piafec. in *pr. Ep. p. 2. c. 3. a. 5.* Wamel. *consil. Cam. To. 1. consil. 231. num. 7. & cons. 252. nu. 11. & Rotam.* eò quòd talis conditio sit contra naturam substantialem beneficii, dum Papa ex vi primæ jurisdictionis & potestatis disponendi de beneficiis ei data à Christo in Petro, est collator supremus & universalis omnium beneficiorum orbis; quia est superior dispensator honorum Ecclesiæ, & Superior, seu Ordinarius Episcoporum (quin & vocetur Deus in terris circa beneficia), ut Gonz. §. 1. *proem num. 31. & seq. Wamel. loc. cit. cons. 241. n. 3.* hinc ab illius jurisdictione generali & potestate collativa nullum beneficium eximi potest, utpote quæ nullis legibus aut regulis coarctatur; adeoque, licet quis sit rerum suarum arbiter & moderator, nemo tamen facere potest, quin jura desuper statuta locum habeant juxta *c. requisivisti. de resig.* ubi: *privata dispositio testatoris non potest generalem constitutionem canonis immutare.* Adde, quòd Papa referendo generaliter in regulis Cancell. & concordatis German. derogat omnibus juribus in contrarium; ita ut istiusmodi fundationes nec fieri, aut factæ subsistere possint. Nicolart. *loc. cit.* citans Chok. *ad reg. 8. gl. 1. num. 5.* Possè nihilominus, non obstantibus Concordatis, etiam in mense pontificio fieri in manus Ordinarii resignationem, eamque ab illo recipi, & beneficia in eorum manibus simpliciter resignata conferri, modo talia sint, quæ aliis in mensibus non reservatis per obitum vacantia spectant ad Ordinarios collationem, & resignatio illorum speciali jure tunc non fit prohibita, tradere videtur Chok. *ad reg. 8. gl. 11. num. 29.* & sic expressè tradunt Branden. in *Concord. q. 12. num. 13.* Nicolart. in *praxi benef. ex concord. Germ. tit. 6.*